

Dla pacjentów z alergią na jad owadów mamy skuteczne i bezpieczne leczenie

23 maja 2019 07:59

O uczuleniu i alergii na jady owadów błonkoskrzydłych rozmawiamy z prof. Maritą Nittner-Marszalską z Kliniki Chorób Wewnętrznych, Pneumologii I Alergologii, Uniwersytetu Medycznego we Wrocławiu.

Film YouTube: <https://www.youtube.com/watch?v=k5H3lu3fFSs>

Jak dużo pacjentów w Polsce cierpi na uczulenie na jady owadów błonkoskrzydłych i jakie badania należy wykonać, aby stwierdzić takie uczulenie?

Żeby precyzyjnie odpowiedzieć na to pytanie, musimy rozdzielić dwa pojęcia: uczulenie i alergię. Uczulonych jest bardzo wiele osób. Nawet kilkadziesiąt procent populacji może być uczulona na jad owadów tzn. mieć dodatni wynik badań diagnostycznych. Natomiast alergia na jad owadów to zupełnie inne zjawisko. To są ci chorzy, którzy są uczuleni, ale równocześnie prezentują objawy po użądleniu, czyli użądlenie może być bezobjawowe klinicznie, i wtedy pacjent ma dodatnie wyniki np. testów skórnych na jad. Tych pacjentów w ogóle się nie obawiamy. Oni mają dobrą prognozę i mogą żyć, nie obawiając się kolejnych użądleń. Natomiast ta grupa pacjentów, która jest uczulona i po użądleniu doświadcza różnego typu objawów od bardzo łagodnych do ciężkich, to pacjenci, których nazywamy alergikami na jad. To zupełnie dwie osobne grupy. Jeżeli mówimy o pacjentach mających alergię na jad owadów błonkoskrzydłych, to według statystyk badań epidemiologicznych, w tym również polskich, ta grupa jest stosunkowo liczna, bo łagodnych form miejscowych reakcji doświadcza nawet do 20 procent populacji; a tych poważnych, które my nazywamy uogólnioną, systemową alergią na jad owadów do 6-7 procent, i najcięższych – anafilaksji po użądleniu doświadcza 1-3 procent populacji. Są to więc liczby znaczące, bo 1-3 procent populacji to dużo. Ci pacjenci są zagrożeni nawet ryzykiem śmierci z powodu użądlenia przez owada. Grupa pacjentów, która reaguje poważnie tzn. ma objawy systemowe, prezentuje po użądleniu świąd całego ciała, pokrzywkę, czyli bąble zlokalizowane na całej powierzchni ciała, obrzęk tkanki podskórnej, duszność (związaną z przełykaniem czy to płucną, bronchospastyczną). Mogą wystąpić poważne reakcje jak zajęcie układu sercowo-naczyniowego, spadek ciśnienia, utrata świadomości a nawet zatrzymanie krążenia i rytmu serca, to takie bardzo dramatyczne przypadki. Liczba zgonów z powodu alergii na jad owadów nie jest dokładnie znana. Oczywiście istnieją statystyki, niemniej obawiamy się, że one nie są właściwie oszacowane, co znaczy, że liczba tych przypadków jest znacznie większa. Dlaczego tak jest? Dlatego, że pacjent, który np. po użądleniu przez owada na działce ma zatrzymanie krążenia, jest traktowany jak pacjent mający udar albo zawał serca, niekoniecznie identyfikuje się u niego tę rzeczywistą przyczynę. I dlatego sądzimy, że liczba przypadków ciężkiej anafilaksji zakończonej zgonem po użądleniu jest większa niż sądzimy obecnie.

Na czym polega leczenie i jak długo trwa u pacjentów uczulonych na jad owadów?

Po tych wszystkich dramatycznych wiadomościach mogę w końcu przekazać dobrą informację pacjentom, a mianowicie taką, że pacjenci z alergią na jad owadów, wszyscy pacjenci mający te najcięższe formy reakcji, mogą otrzymać bardzo skuteczne i bezpieczne leczenie. To leczenie to immunoterapia jadem, która jest w Polsce obecnie prowadzona w sieci bardzo wyspecjalizowanych ośrodków, gdzie doświadczony personel kwalifikuje pacjentów do odczulania, następnie prowadzi ich według ściśle określonych protokołów. Ten proces jest długotrwały. Trzeba powiedzieć, że moment uzyskania ochrony dla takiego pacjenta jest szybki, bo już po kilku godzinach, czyli zastosujemy bardzo szybki protokół odczulania, albo po kilku tygodniach przy wolniejszym protokole lub po kilkunastu tygodniach, jeżeli użyjemy najwolniejszy z protokołów pacjent jest chroniony. Jeżeli pacjent trafia do nas przed sezonem np. w kwietniu, maju, to mamy dla niego metodę, by go przed najbliższym sezonem ochronić. Ale jest to ochrona po krótkim cyklu krótkotrwała, musi po nim nastąpić 3-, 5-letni system kolejnych szczepień tzw. podtrzymujących, w trakcie którego pacjent otrzymuje co miesiąc czy co 6-8 tygodni kolejną iniekcję jadu i po zakończeniu całego cyklu, a więc po 5 latach ta ochrona jest długotrwała tzn. że pacjent po zakończeniu szczepienia przez kolejne kilkanaście do dwudziestu lat jest bezpieczny. I to uzyskujemy. To jest naszym celem. Także metoda jest wysoce skuteczna. Najskuteczniejsza forma immunoterapii.

Materiał powstał w ramach kampanii edukacyjnej "Zerwij z alergią - wybierz zdrowie" pod patronatem Polskiego Towarzystwa Alergologicznego

Więcej informacji na temat kampanii na stronie: <https://www.facebook.com/Zerwij-z-alergii%C4%85-wybiez-zdrowie-357336154910860/>

